

ქართული ენა და ლიტერატურა

საგამოცდო პროგრამა VIII კლასისათვის

ქართული ენა:

სიტყვის პირდაპირი და გადატანითი მნიშვნელობა. სინონიმები, ომონიმები, ანტონიმები, პარონიმები, დიალექტიზმები, არქაიზმები, ნეოლოგიზმები, ნასესხები სიტყვები, ბარბარიზმები; სიტყვათა მყარი შეხამებანი; წარმოქმნილი და ძირეული სიტყვები, მარტივი და რთული სიტყვები.

მეტყველების ნაწილები: არსებითი სახელი, ჯგუფები შინაარსის მიხედვით, საზოგადო და საკუთარ სახელთა ბრუნება; ზედსართავი სახელი, ზედსართავი სახელის ხარისხის ფორმები, ზედსართავ სახელთა ბრუნება დამოუკიდებლად და არსებით სახელთან ერთად; არსებითი სახელი მსაზღვრელად; რიცხვითი სახელი, რიცხვითი სახელების ჯგუფები, რიცხვითი სახელების ბრუნება; ნაცვალსახელი, ნაცვალსახელთა ჯგუფები, ნაცვალსახელთა ბრუნება; ზმნა, ზმნის პირი და რიცხვი, ზმნისწინი, დრო, ასპექტი, კილო, გარდამავლობა, გვარი, ქცევა, კონტაქტი; სახელზმნა; ზმნიზედა; თანდებული; კავშირი; ნაწილაკი; შორისდებული.

წინადადება; სინტაქსური წევრები, სინტაქსური ურთიერთობის სახეები; წინადადების სახეები შინაარსის მიხედვით; წინადადების წევრები; ქვემდებარისა და შემასმენლის ურთიერთობა რიცხვის მიხედვით; წინადადების სახეები აგებულების მიხედვით; მარტივი წინადადების სახეები; შერწყმული წინადადება, ერთგვარ წევრთა შეერთება; განკერძოებული სიტყვები და გამოთქმები; რთული წინადადება, რთული თანწყობილი წინადადება, რთული ქვეწყობილი წინადადება; პირდაპირი და ირიბი ნათქვამი; სასვენ ნიშანთა ხმარების წესები.

ქართული ლიტერატურა:

მოსწავლე უნდა იცნობდეს მხატვრული ტექსტის ანალიზისათვის აუცილებელ ლიტერატურათმცოდნეობით ტერმინებს:

დრამა, ეპოსი, ლირიკა; პოეზია, პროზა; ანდაზა, აფორიზმი, ბიოგრაფია, ელეგია, თქმულება, იგავ-არაკი, კომედია, ლეგენდა, ლექსი, მემუარი, მითი, მოთხრობა, მუხამბაზი, ნოველა, პოემა, პუბლიცისტიკა, რომანი, სონეტი, ტრაგედია; ტრიოლეტი, შაირი;

აბზაცი, ეპიგრაფი, ეპილოგი, თემა, იდეა, კომპოზიცია, პროლოგი, რითმა, რიტმი, სიუჟეტი, სტროფი, ტაეპი, ფაბულა, ფინალი; დიალოგი, მონოლოგი, პერიფრაზი, ციტატა;

პეიზაჟი, პერსონაჟი, პორტრეტი; ალეგორია, გაპიროვნება, ეპითეტი, ირონია, იუმორი, მეტაფორა, მოტივი, სარკაზმი, სატირა, ტროპი, შედარება, ხატოვანი თქმა, ჰიპერბოლა; მხატვრული ენა, მხატვრული სახე.

ტექსტები:

1. ნიკოლოზ ბარათაშვილი – ლექსები: „ფიქრნი მტკერის პირას“.
2. ილია ჭავჭავაძე – „ქართველის დედას“ და „ჩემო კალამო“; პუბლიცისტური წერილი „ერი და ისტორია“.
3. აკაკი წერეთელი – ლექსი „ხატის წინ“ და მოთხრობა „ბაში-აჩუკი“.
4. ვაჟა-ფშაველა – პუბლიცისტური წერილი „ნიჭიერი მწერალი (არ ახალია – ძველი)“.
5. დავით კლდიაშვილი – „დარისპანის გასაჭირი“
6. გალაკტიონ ტაბიძე – ლექსი „წამყე ბეთანიისაკენ!“
7. სიმონ ჩიქოვანი – ლექსი „თბილისის თოვლი“.
8. ოთარ ჭილაძე – ლექსი „როდესაც ასე ახლოა გრემი“.
9. თამაზ ჭილაძე – ლექსი „ყინწვისი“
10. არჩილ სულაკაური – ლექსი „მამული“
11. რევაზ ინანიშვილი – მოთხრობა „პატარა ბიჭი გოლგოთაზე“.